

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΒΥ 749	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 th , 7 th
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινά Εικονογραφημένα Χειρόγραφα Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).	Παράδοση		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μάθημα γενικού υποβάθρου.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά και για φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus+ κατά περίπτωση εξετάσεις σε Αγγλικά, Γερμανικά ή Γαλλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Και σε φοιτητές Erasmus+		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	-		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β

- *Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Πρώτη γνωριμία των φοιτητών με τα εικονογραφημένα χειρόγραφα και ανάδειξη της σημασίας της μελέτης της ζωγραφικής τους. Τα χειρόγραφα ως αποθήκη της βυζαντινής εικονογραφίας και η μαρτυρία τους για τη ζωγραφική χαμένων σήμερα ναών της Κωνσταντινούπολης. Παρουσίαση εικονογραφημένων χειρογράφων της Ύστερης Αρχαιότητας και της Παλαιοχριστιανικής περιόδου σε Ανατολή και Δύση..

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας, συγκριτικής σκέψης και καλλιτεχνικής αντίληψης. Ανάπτυξη δυνατότητας χρήσης και ερμηνείας πηγών που αναφέρονται στην τέχνη της Ύστερης Αρχαιότητας και της Παλαιοχριστιανικής εποχής. Αυτόνομη αναζήτηση στο αντικείμενο των πρώιμων εικονογραφημένων χειρογράφων, χρήση νέων τεχνολογιών στον χώρο της Βυζαντινής Τέχνης. Εκπόνηση προαιρετικής αυτόνομης εργασίας με έντονη έρευνα σε βιβλιοθήκες και στο διαδίκτυο.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή στη δημιουργία και τη χρήση του χειρόγραφου βιβλίου στην Αρχαιότητα. Η συμβολή του K. Weitzmann και η σύγχρονη κριτική προσέγγισή της. Ο πάπυρος: Υλικό, ειλητό, προβλήματα γραφής, εικονογράφησης, αποθήκευσης. Εικονογράφηση σωζόμενων Αιγυπτιακών παπύρων. Η εφεύρεση της περγαμνής και η δημιουργία του κώδικα: πλεονεκτήματα έναντι του παπύρου. Η μετάβαση από το ειλητό στον κώδικα και η σημασία της τόσο για την εξέλιξη του βιβλίου όσο και για την εικονογράφησή του. Στοιχεία που αποτελούν το διάκοσμο ενός χειρογράφου, με ιδιαίτερη έμφαση στα πρωτογράμματα και τη γραφή. Τα στάδια αυτονόμησης της μικρογραφίας. Η εικονογράφηση των επιστημονικών πραγματειών. Ενδελεχής παρουσίαση σχεδόν όλων των σωζόμενων κωδίκων από την Ανατολή και τη Δύση, τόσο λατινικών όσο και ελληνικών, οι οποίοι χρονολογούνται από το τέλος της Ύστερης Αρχαιότητας μέχρι και το τέλος της Παλαιοχριστιανικής εποχής.

.Προβλέπεται **προαιρετική** εκπόνηση σύντομης εργασίας, η οποία θα παρουσιαστεί από τους φοιτητές και θα προσμετρηθεί στην τελική τους βαθμολογία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Παράδοση πρόσωπο με πρόσωπο, παρουσίαση εργασιών
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i>	Έντονη χρήση παρουσίασης power point και διαδικτύου, και ιστοσελίδων μουσείων (Rossano) και βιβλιοθηκών (Βατικανή, Λαυρεντιανή, κ.α.)

Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές																			
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Αυτόνομη μελέτη</td> <td>110 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Προαιρετική εκπόνηση εργασίας</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>125 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Αυτόνομη μελέτη	110 ώρες	Προαιρετική εκπόνηση εργασίας	15											Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																	
	Αυτόνομη μελέτη	110 ώρες																	
	Προαιρετική εκπόνηση εργασίας	15																	
	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες																	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά και για φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus+ κατά περίπτωση εξετάσεις σε Αγγλικά, Γερμανικά ή Γαλλικά.</p> <p>Γραπτή εξέταση. Ερωτήσεις ανάπτυξης που αφορούν στην αναγνώριση και χρονολόγηση σημαντικών εικονογραφημένων χειρογράφων της εξεταζόμενης περιόδου. Ερωτήσεις που αφορούν στη γενική χρήση και εξέλιξη του βιβλίου και της εικονογράφησης του από την Ύστερη Αρχαιότητα μέχρι και το τέλος της Παλαιохριστιανικής εποχής.</p>																		

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>ΓΑΛΑΒΑΡΗΣ Γ., <i>Ελληνική Τέχνη. Ζωγραφική Βυζαντινών Χειρογράφων</i>, Αθήνα 2006.</p> <p>WEITZMANN K., <i>Late Antique and Early Christian Book Illumination</i>, Νέα Υόρκη 1977 (και Γαλλικά, Γερμανικά).</p> <p>WEITZMANN K., <i>Ancient Book Illumination</i>, Κέιμπριτζ (Μασαχ.) 1959.</p> <p>WEITZMANN K., <i>Illustrations in Roll and Codex. A Study of the Origin and Method of Text Illustrations</i>, Πρίνστον 1970².</p> <p>ΓΑΛΑΒΑΡΗΣ Γ., <i>Το βυζαντινό εικονογραφημένο χειρόγραφο, προσφορά του καλλιτέχνη στο Θεό</i>, Αθήνα 1994.</p> <p>HUNGER H., <i>Schreiben und Lesen in Byzanz. Die byzantinische Buchkultur</i>, Μόναχο 1989.</p> <p>D'ZUROVA A., <i>La miniatura bizantina. I manoscritti miniati e la loro diffusione</i>, Μιλάνο 2001 (και Γερμανικά).</p>
